

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Met elektronische identificatie naar individuele dieropvolging in de varkenshouderij

In de varkenshouderij is vandaag vooral een groepscultuur gekend. Zo wordt er gesproken van groepsgewijs zeugenmanagement. Deze zeugengroepen brengen een groep biggen groot die vervolgens als groep vleesvarkens worden afgemest. In zeugenmanagementsystemen worden zeugen individueel beoordeeld op hun productieresultaten zoals bijvoorbeeld het aantal gespeende biggen per worp. Dit geeft de varkenshouder informatie om op dierniveau te beslissen of de zeug wordt aangehouden of wordt afgevoerd.

Daar waar bij de zeugen een individuele opvolging gebruikelijk is, zijn die mogelijkheden verder in het productieproces beperkt. Vanaf het moment dat biggen in de biggenbatterij terecht komen wordt er gewoonlijk getracht om zo homogeen mogelijke groepen op te zetten met als doelstelling een optimale groei te realiseren. Het nadeel van deze methode is dat de prestaties van de varkens niet meer individueel kunnen worden opgevolgd. Hierdoor zijn varkenshouders dikwijls al moeilijk in staat om te bepalen wie de vader van een specifiek vleesvarken is. Een vleesvarken koppelen aan de moederzeug is al helemaal niet mogelijk. Toch hebben zowel vader als moeder een belangrijke impact op de prestaties van hun nakomelingen. Door de varkens individueel te merken en op te volgen wordt het mogelijk om beren en zeugen te beoordelen voor hun impact op de prestaties van hun nakomelingen. Dit geeft varkenshouders extra selectiemogelijkheden die ook kunnen ingrijpen op één van de meest onderbelichte takken in de bedrijfsvoering, nl. de prestaties van de vleesvarkens.

Elektronische identificatie biedt aldus veel potentieel en is praktijkrijp. Het biedt bovendien de mogelijkheid om met een beperkte hoeveelheid aan arbeid veel bijkomende informatie te verzamelen. Dit demoproject, dat loopt van april 2017 tot maart 2019 heeft als doel de mogelijkheden van individuele identificatie op praktijkbedrijven te demonstreren.

INLEIDING

Dit project is opgedeeld in 4 modules. De eerste module is reeds van start gegaan. Op de deelnemende praktijkbedrijven wordt minimaal een gedeelte van de biggen elektronisch gemerkt. Deze oormerken worden vervolgens gekoppeld met de moeder en vader.

In de tweede module worden de prestaties van de dieren opgevolgd nl. de groei, slachtkwaliteit en indien mogelijk de voederconversie. Deze gegevens worden in een overzichtelijke database weergegeven zodat varkenshouders de resultaten kunnen interpreteren en gebruiken in hun management. Om deze interpretatie te vereenvoudigen zullen bijkomende kengetallen ontwikkeld worden in de derde module. Deze kengetallen zullen ook in de database verwerkt worden en moeten varkenshouders bijkomende informatie kunnen geven over de invloed van de eindberen en zeugen op de prestaties van de vleesvarkens.

De doelstelling van het project is om de invloed van de eindbeer en de individuele zeug op de prestaties van de vleesvarkens te bepalen. Wanneer deze doelstelling is bereikt kan worden nagegaan welke bijkomende mogelijkheden elektronische identificatie in de praktijk nog kan bieden.

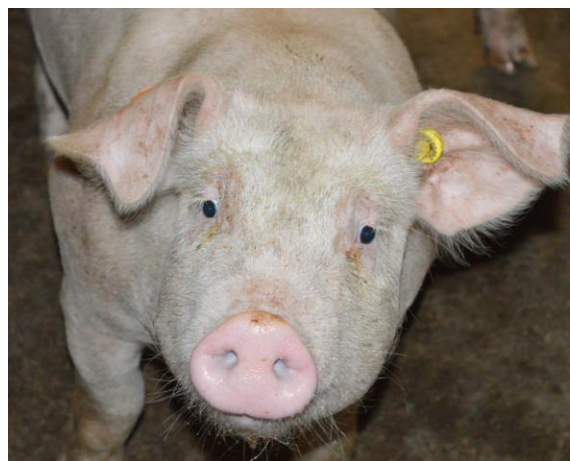
De laatste module heeft als doelstelling om de informatie te verspreiden naar de brede varkenssector.

1. SELECTIE VAN BEDRIJVEN

In de eerste fase van het project is er contact gelegd met enkele geïnteresseerde praktijkbedrijven. In totaal hebben reeds 5 bedrijven zich geëngageerd om deel te nemen. Het gaat om gesloten bedrijven die allen werken met een zeugenmanagementprogramma. Deze bedrijven zijn bereid om hun biggen te merken met elektronische oormerken en zullen hun varkens ook afleveren aan slachthuizen die beschikken over een oormerkreader aan de slachtlijn. Dit maakt het mogelijk om een eenvoudige koppeling tussen de biggen bij geboorte en de karkasgegevens bij de slacht te maken.

2. PRESTATIES OPVOLGEN IN DE PRAKTIJK

De prestaties van de dieren op de praktijkbedrijven zullen in eerste instantie gekoppeld worden aan de afstamming. Op die manier kan de invloed van de eindbeerkeuze en de individuele zeug op de vleesvarkenseigenschappen van de nakomelingen worden bepaald.

De eerste parameter die wordt opgevolgd is de **dagelijkse groei**. Het is bekend dat de vaderbeer een invloed heeft op de dagelijkse groei van vleesvarkens. Daarnaast valt er ook een invloed van de individuele zeug te verwachten. Dit laatste aspect is echter nog slechts beperkt onderzocht.

Om de groei op te volgen worden de biggen bij het merken gekoppeld aan hun moeder. In het zeugenmanagementsysteem geeft de varkenshouder de geboortedatum en de vaderbeer in. De combinatie van beide systemen zorgt ervoor dat een big die via zijn oormerk aan een moeder gekoppeld wordt meteen een vader en een geboortedatum toegewezen krijgt. 6 à 7 maanden na de geboorte wordt het dier opnieuw ingelezen aan de slachtlijn. Door het gewicht van het dier aan de slachtlijn te koppelen met de geboortedatum kan de dagelijkse groei worden bepaald zonder dat de varkenshouder wegingen moet uitvoeren (Tabel 1).

Dier	Dier 1	Dier 2
Vader	Urtoffel	Urtoffel
Moeder	20235	20478
Geb. datum	25/06/17	25/06/17
Slachtdatum	23/12/17	26/12/17
Karkasgewicht (kg)	85,11	91,18
Groei (g/dag)	470,22	495,54
Vlees%	62,3	64,4

Tabel 1: Gegevens van twee specifieke dieren

De tweede parameter die wordt meegenomen is de **karkaskwaliteit**. Ook de karkaskwaliteit wordt beïnvloed door de beer en de zeug. Door het varken elektronisch te lezen in de slachtlijn worden de karkasclassificatiegegevens gekoppeld

De derde op te volgen parameter is de **voederconversie**. Deze wordt meegenomen op de praktijkbedrijven die over de mogelijkheid beschikken om de voederopname op te volgen. Op deze manier krijgt elk dier een waarde voor voederopname. In combinatie met de individueel bepaalde groei kan er een individuele voederconversie worden bekomen. Aangezien voederopname vaak maar op hokniveau kan worden opgevolgd zal in de derde module van het project worden nagegaan op welke manier deze gegevens kunnen worden gebruikt.

Naast deze drie vleesvarkensparameters zal worden nagegaan welke **bijkomende registraties** interessant kunnen zijn. Aangezien alle dieren zijn uitgerust met een elektronisch oormerk is het mogelijk om op elk moment in het leven van het dier een registratie uit te voeren. Zo kan een varkenshouder beslissen om tussentijdse wegingen uit te voeren. Andere mogelijkheden zijn het registreren van een locatie in de stal. Op die manier kan worden vastgesteld of de dieren aan het begin van de gang op dezelfde manier presteren dan op het einde van de gang ondanks verschillen in microklimaat. Andere opties zijn het registreren van het antibioticagebruik, agressie, vleeskwiteit, verschillen tussen voeders, ...

3. ECONOMISCHE MEERWAARDE

De economische meerwaarde van de individuele registraties ligt in eerste instantie bij de bijkomende selectiemogelijkheden. Door de groei- en uitvalgegevens van de vleesvarkens individueel bij te houden kan een nieuw kengetal ontwikkeld worden nl. het **aantal kg vlees per zeug per jaar**. Dit is een kengetal dat kan worden gebruikt als uitbreiding van het huidige productiegetal. Om de economische waarde nog beter weer te geven kan ook rekening gehouden worden met de karkaswaarde van de nakomelingen om vervolgens te komen tot het **aantal euro's vleesvarken per zeug per jaar**.

Uiteraard stelt zich bij deze kengetallen de vraag hoe representatief ze zijn en in hoeverre ze bruikbaar zijn in de praktijk. Een zeug zal immers aan haar 3^e worp toe zijn op het moment dat de eerste informatie beschikbaar is. Uit het project zal moeten blijken hoe herhaalbaar deze informatie is.

Ook voor de voederopname- en conversie zal worden nagegaan of het mogelijk is om hiervoor extra kengetallen te ontwikkelen.

WIJ HOUDEN U OP DE HOOGTE

De elektronische nieuwsbrieven zullen worden verspreid via het Varkensloket. Daarnaast is de projectinformatie vrij beschikbaar via www.varkensloket.be en de website van het [Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw](#).

De slotbevindingen van het project worden voorgesteld op de studie/demonstratiedagen op de verschillende locaties. De eindresultaten worden ook gebundeld in een informatieve brochure.

CONTACT

Wenst u bijkomende info?

Contacteer dan Sander Palmans via: sander.palmans@pvl-bocholt.be
0472 466 488

Het project wordt uitgevoerd door verschillende partners verspreid over Vlaanderen.

Het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (PVL) treedt op als projectcoördinator.

Andere projectpartners zijn de Vlaamse Piëtrainfokkerij, VIVES Hogeschool en Inagro. De coördinator zal samen met de partners de verschillende praktijkbedrijven opvolgen en stappen zetten tot de ontwikkeling van verschillende kengetallen.

ILVO en UGent zijn omwille van hun expertise betrokken en ondersteunen aldus het project.

Het project wordt gefinancierd door de Vlaamse Overheid en het Europees landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling.

